

eam pati incepit. Est em gladi⁹ iste
gradis p spaciosam capacitate. Tam
spaciosus q̄ppe ē et copax fund⁹ iher
m q̄ nūq̄ a p̄coribz potit adimpleri
Infernus em ē insatiabilis et ignis
nūq̄ dē sufficit. sic dī p̄. xxx. Dicit
etiā esse fortis p p̄tuitate et intmā
bilitate. Dicit em dñs re. p̄bis ut ait
mat h. xxv. Discedite a me i ignē et
nū maledicti qui p̄paratus ē dya bo
lo et angelis eius. Non dicit. discedi
te i ignē t̄rāstorū s̄ i ignē et nū.
Igit gladio p̄tue dāpnacōis visi
tabit leuathan idēst dya⁹ q̄ dī ser
pēs q̄ inimic⁹ hūane nē. Inimici
as quippe dñs posuit i nē mulierē et
serpētē id ē i nē hūanā naturā et dy
abolū. Dicit etiā vct̄s q̄ m̄t̄ nob
p̄cludere aditū et nē salutis. Dicitur
etiā serpēs tortuosus p̄t̄ deceptōis
astucia. Tortuosus em ē idēst m̄ltis
et varijs modis labōat clōs deape
et quos decept̄ inuitissime de fauci
bus emittit. Quidē i gladio ierna
lis p̄ne cetus q̄ ē i mari. i. ois sup
bus et paupibz violētus. Dicit em
cetus absorbet m̄iores pisces q̄ sunt
i mari. sic et supbi et potētes paupe
res deuorāt i hoc mūdo. et p̄pterea
gladio dāpnacōis p̄tue ferient. Ro
gate ergo dñm ut tā sobrie et iuste
et pie viuamus i hoc seculo ne gla
dio mortis p̄tue feriamur. sed poi
us coronā p̄hēis gaudij p̄sequimur
¶ In eph̄ia dñi.

¶ Pet̄ates domū inuenerūt pue
rū cū maria m̄re eius et p̄c̄de
tes adorauerūt eū. et aptis thesau
ris suis obtulerunt ei munera aurū
thys et mirrā. ¶ In p̄nti euāgelio

quiqz p̄ncipalē occurrūt p̄siderāda
¶ Primū ē qui sint q̄ cū muneribz wne
rūt. S̄cōm ē que sit stella quā se au
ti fuerūt. Terciū ē que sit dom⁹ quā
intrauerūt. Quartū est quis sit ille
quē i domo inuenerūt. Quintū ē q̄
sint munera q̄ obtulerūt. ¶ De pri
mo nota q̄ illi q̄ cū muneribz wnerūt
ad puc̄z iher̄m diuinē esse reges et sa
pientes. Magus em idē est qd sapi
ens. Q̄ aut hy tres magi qui cū mu
neribz wnerūt reges fuerūt. haberi
p̄t ex p̄s. lxxi. vbi dī. Reges tharsis
et insule munera offerēt reges ara
bum et saba dona adducēt. Teta
etiā etiā testat̄ eos reges fuisse. Q̄
etiā fuerūt magi. i. sapient̄s dī math
h. Qu natus esset ihs i bethleem iu
de i diebus herodis regis. ecce ma
gi wnerunt q̄. Magi igitur fuerūt
idēst valde sapient̄s. quos em gre
ci p̄h̄cs nūapant perse magos ap
pellant. Erant aut nōia istoz trū
magoz s̄m hebraicā linguā appelli
us amethus et damascus. ita dicit
maḡ i historijs. Inēptō ē aut appel
lus fidelis. amethus hūilis. dama
scus misericors. Cum igitur isti tres
magi quoslibet xp̄ianos significent
quia ipi fuerant p̄miciē nost̄re. si
sumus veri xp̄iani quiqz requirunt̄
a nobis. Primū est ut simus reges
Secūdu est ut simus sapient̄s. Ter
ciū est ut simus fideles. Quartū est
ut simus humiles. Quintū est ut si
mus misericord̄s. Primo itaqz debe
mus esse reges ut videlicet regnum
nobis cōmissum ita disponamus ut
deus i eo habitare dignetur. Reg
nū v̄ro nobis cōmissū intra nos est

videlicet aia nra q p iusticia et pa
ce et gaudiu in spu sco disponeda e
et sic xpus in ea regnabit. vñ dicit
aplis ad ro. xiiij. Regnu dei non est
esca et potus. s. e iusticia pax et gau
diu in spu sco. **I**usticia in hoc consistit
vt nullu opibz nris ledam9. **P**ax in
hoc attēdit ut nemine vbiis nostris
offendam9. **G**audiu em hēm9 i spu
sancto si ppter securitate consciencie
et cordis mūdicia de dei mia pfidam9.
Scdō debem9 esse magi id ē sapien
tes. **N**ā aria qppe regibz ē sapia vñ
de ecclē. iij. **M**elior ē puer paup et
sapiēs rege sene et stulto q nescit p
uidere in postez. **I**n hoc ergo vera sa
piēcia pfistit vt nob puidēam9 in po
steru. **D**e hac puidēone habet in quo
dam libello qui barlaā nūcipatur.
Regit em ibi q quedā magna ciui
tas erat cuius ciues talē habebant
cōsuetudinē q singulis āmis sibi no
uū regē pficiebāt. **R**ex em elect9 tū
tū vñū annū regnabat. **A**nno vero
trāsacto trāsmittebat in qddā exili
um vbi fame siti frigoē vsqz ad finē
vite sue misēābiliē agebat. **T**alis at
eligebat q dōz ciuiū leges et pfuctu
dines penit9 ignorabat. **N**sti igit fā
fuerant reges qui regno accepto vo
luptati et delicis intendebāt. et quid
futurū esset minime puidēbant. **A**n
no vero finito illuc relegabāt vbi in
felices fame et nuditate ppetuo pme
bant. **T**andē eligit in regē vir mag
ne sapiēcie quidā qui cū regalē potē
ciā esset adeptus a quodā cōsiliario
suo mores et cōsuetudines ciuiū dili
genter inuestigat. **C**ui cū dictū esset
quid cōsuetudinis essz in illa ciuitas

te. apientes thesauros auri et argen
ti et p̄ciosorū lapidū quoz dominiū
accepit. trāsmisit occulte p fidēissi
mos nūcīos multā copā auri et ar
gētī nemō et nobiliū gēmarū in illā
insulā in quā se nouerat relegandū
Igit āno illo reuoluto cū regno ciui
tatis illius puaret et illuc vbi mul
ta bona p̄miserat mitteret in mul
tarū rerū copia p totū tēp9 vite sue
deliciabatur vbi ifinitus nūs stulto
rū regū q nichil p̄miserāt gūs ino
pie miseriā paciebat. **E**xplū istud
exponē q p ātate p̄dctāz mūd9 iste fi
guāt an9 tgnū trāsitoriu ē et momē
taneū et cū mlt's āmis vixit hō in
hoc mūdo cū uenit hō mortis sue se
vix reputat per vñū annū vixisse.
et certe nullus diu poterit hic pma
nere. **M**undus eciam iste multos
malos ciues habet qui desiderāt mor
tem primorum suorum ut ipi bona
eoz valeāt possidē. **I**pi ecia filij sepi
us an diē p̄is inq̄rūt in ānos. **S**z
heu mlti q diuites et abūdātes sūt
in hoc seculo nō puidētes sibi de fu
tura vita tm p̄tis vite diuicijs et de
licijs imbyāt ac ināibūt. p̄t qd cum
moriunt trāsmitūt in exiliū gehē
ne vbi mortis etne miseriā. et iediā
p̄petue paciūt. **Q**ui vero sapiēs ē res
suas p manus paupm ac religioso
rū trāsmitit in celū. thesaurizans
thesauros suos vbi nec erugo nec ti
nea demohēt. et vbi fures nō effodiūt
nec furant. **A**d hoc igit ut nobis p
uidēamus in postez nāriū ē ut no
mina triū magoz moraliē rep̄ntē9
in nobis. **T**ercō itaqz debemus esse
fideles. **T**unc aut vere fideles sum9

si circa p̄p̄iā aīam crudelis et impij
nō existam⁹. vñ dñs in p̄s. c. **Q**ui
li mei ad fideles terre ut sedāt meā
videlicet in throno meo. Et etiā dñs
apo. ij. **E**sto fidelis vsqz ad mortē et
dabo tibi coronā vite q̄i dicēt. **Q**ui
libz xp̄iane esto fidelis aīe tue vsqz
ad mortē p̄ntis vite et sic dabo tibi
coronā gl̄e sempit̄ne. Multi sūt qui
fideliores sūt asinabz suis q̄ aīabz
¶ Vñ em̄ curāt de asina corpis qm̄ de
aīa q̄ ē sp̄sa et mī regis. Et tales si
miles sūt illi saul q̄ missus fucāt ut
q̄reret asinas p̄is sui sic legīt i. R.
ix. **Q**uarto debem⁹ eē hūiles. Tūc autē
vñ hūiles existimus si deū f̄tialit̄ ti
meam⁹ et mādatis ei⁹ obediam⁹ vñ
et ia. iij. **H**ūiliani in p̄sp̄u dñi et ex
altabit eos. Et etiā ibidē. **D**e⁹ sup̄b
resistit. hūilibz autē dat grām. subdi
ti ergo estote deo. **¶** Quinto debemus eē
misericordēs ut videlicet paup̄bz in
eorz nēcessitatibz assistam⁹. ut ip̄a veri
tas dñi math. v. **S**i misericordēs qm̄
ip̄i mīam p̄sequēt. **C**ōtraio dñi iaco.
ij. **J**udiciū sine mīa illi q̄ nō faciūt mi
seicordiā. **¶** De scdo nō q̄ stella quā
magi secuti fuerāt sūt grāz dei. **C**ū
em̄ xp̄us nat⁹ esset qdā noua stella
sicut mgt̄ testat̄ in historiis in iudea
exorta fuit. **H**ec etiā stella magne
claritatis extitit et reliq̄s planetis
et stellis multo vicinior fr̄is fuit q̄
gi itaqz in suis regioibz existētes p̄
dictā stellā sup̄ iudeā stātē viderunt
ip̄amqz secuti fuerūt et vsqz in iherō
solimā venerūt. **C**ū autē egressi esset
de iherō tūc p̄mo p̄dca stella notabi
li motu p̄cessit eos et duxit illos in
bethleem stetitqz sup̄ locū ubi puer

iacebat i cūnabilis. **H**ec oīa de grā
dei p̄nt exponi. **P**er iudeā q̄ppe in q̄
primo hec stella exorta fuit. etiā i.
benoz hoīm p̄gregatō figurat. **G**rā
quippe dei semp̄ in iustos et bonos
cōmorat. **G**rā vero dei hīs q̄ saluādi
sūt apparens eis trahit eos ad se et
p̄ducit in iherō id est in statū bone vi
te. **I**herosolima nempe pacifica siue
visio pacis interpretatur. **¶** Illi em̄ qui
tractu diuine gracie veniūt in statū
bone vite pacem cū deo faciunt quā
prius p̄cis suis impugnaverunt.
vñ et ip̄i post hāc vitā eternā pacē
videre merent̄. **C**ū autē hij qui saluā
di sūt tractu diuine gr̄e venerūt ihe
rosolimā id est in bonā vitā. tunc di
cūt ubi ē qui natus ē rex iudeoz. **C**ū
em̄ hō cepit bñ viuere tūc p̄mo sapit
ei deus. et tūc ex magno desiderio q̄
rit de ip̄o ut ip̄m plenius possit h̄re.
nondū tñ videt eū a facie ad faciem
verū cū ex iherosolima id est ex cōuer
sacōne bone vite egressus fuerit in
mortē. tūc iteqz stella gr̄e apparet ei
ut sicut p̄mo traxit hoīmē ad notici
am dei et ad p̄forciū bonoz hoīmū
deo famulanciū ita tunc ducat eum
ante venustam faciē dei et ad societa
tē angeloz cōrā deo letanciū. **I**gi
tur cū aīa fidelis egressa de corpore
videt p̄clarā grāciam se p̄euntem
tunc gaudebit gaudio magno val
de. sicut legīt de magis q̄ de iherō e
gredientes et iterato stellā vidētis
gausi sunt gaudio magno valde.
Gracia quippe dei cum apparuerit
iuste anime de corpore egredienti
quatuor ei beneficia prestabit per
que eam mirabiliter exhilarabit.]

Seuētes enī deōnes abigit horre-
das tenebras depellit ignē vrentē
p mediū diuidit et ad faciē dei pdu-
cit. Primo igit aia in exitu suo gau-
debit qz p grām dei q̄ ē potēs aiaz de-
fensatrix ab ea seuētes demones
abigūt. Deōnes enī insidiant aiaz
de corpe trāsmigrātibz ut eas in in-
teritū pteahant sempiternū. Sed
gaudebit aia gaudio qz p grām dei
que ē lucernaz depōitrix horre-
de tenebre depellunt. Occurrūt siquidē
impys aiaz e corpe trāsmigrātibz
tenebre palpabiles et horrois ple-
ne. Tercō gaudebit aia iusta gaudi-
o magno qz p grām dei que ē bona-
rū aiaz scutifera vrens ignis diui-
ditur ut p eam illesa pteāseat. Dicit
enī augustinus qz anime post hanc
vitā ignē atrocē trāsibunt ubi ser-
mones ociosi et cogitationes inique
vel sordide et multitudo leuiū pccatō-
rum que puritate nobis nature infecerūt
expurgabūt. et tāta pteāseudi mo-
ra qntū fuit pccati materia. Quarto
gaudebit aia bona gaudio magno
valde qn p grām q̄ est diuini thala-
mi cameraria ante faciē dei suavis-
simā pducit. Tūc enī adiplebit eam
leticia suauissim⁹ vultus dei. De
tercō nō qz dom⁹ quā intrabit aia
stella id ē grā dei deducta ē dom⁹ et
ne glorie. In hac enī domo nō inuei-
tur ih̄s cōtēptibilis iacens in psepio
sed honorifice sedens in regali solio.
vñ cātāt in introitu p̄rie dñce. In ex-
celso throno vidi sedē viz quē ado-
rat multitudo āgeloz etc. In hac glo-
riosa domo sedet ad latus filij iteme-
rata virgo maria. vñ legit ij. 2. ij

Quē venit bersabee ad regem salomo-
nē et surrexit rex in occurſu ei⁹ ado-
rauitqz eā et resedit sup thronū suū
positusqz ē thronus matri regis q̄
sedet ad dexterā eius. Per salomonē
dei fili⁹ intelligit. et p bersabee bēā
virgo maria q̄ tūc venit ad filiū qn
assumpta ē in celū tunc etiam filius
venit in occurſu eius ipamqz adora-
uit id est adoratione dignā demonstrā-
uit eamqz in throno glorioso ad suā
dexterā sublimauit. Rogate ergo do-
minū ut sic nos faciat esse reges sa-
piētes fideles hūiles et misericordes
ut post hāc vitā stellā id ē dei grām
videam⁹ cuius ducatu ante ih̄m et
mtrēm eius cū leticia veniamus. Qd
nobis p̄stare aē.

Item sermo de eodē. *mat. 23*

Papae adorauerūt eū. et
daptis thesauris suis obtulerūt
ei muneā aux th⁹ et mirrā. Duo
hic occurrūt p̄cipaliē notāda. Pri-
mū ē quis sit ille cui magi detulerūt
munera. Sedm ē q̄ sint munera q̄
p̄cidentes obtulerūt. De primo nō
qz puer fuit p̄mis inuolut⁹ cui ma-
gi muneā detulerunt. et certe in hoc
notatur magna fides istoz triū ma-
gorū qz puer illū quē viderūt p̄mis
inuolutū et in psepio repositum cre-
debāt esse regē oim seculoz. credebāt
cū etiā esse deū deoz. credebāt nichilo-
minus esse eū in cruce moriturū pro
p̄mis oimū populorū. Quia enī
hec tria credebant de ipō. p̄p̄ta rea
p̄cidentes adorauerūt eū et obtulerūt
ei aux tanq̄ regi excelsō. thus sicut
deo vero. et mirram tanq̄m in cruce
morituro. De fide istorum trium